

ооЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ПРИШТИНА-КОСОВСКА МИТРОВИЦА
Anri Dinana b.b., K.Mitrovica, Kosovo i Metohija

**АНАЛИЗА РАДА БОЛНИЧКЕ
ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
КОСОВСКО-МИТРОВАЧКОГ
ОКРУГА
за 2010. годину**

АНАЛИЗА БОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ПОДРУЧЈУ КОСОВСКО-МИТРОВАЧКОГ ОКРУГА ЗА 2010. ГОДИНУ

1. Демографски подаци

На Косовско-митровачком округу, по попису Црвеног Крста живи око 68.500 становника, распоређених у четири општине: Северна Косовска Митровица, Звечан, Лепосавић и Зубин Поток. Северна Косовска Митровица, са око 26.500 становника, представља административни и економски центар округа. Лепосавић је, са око 17.000 становника, друга општина по броју становника и економској снази. Следе општине Звечан са око 16.000 и Зубин Поток са око 9.000 становника.

Општа стопа морталитета на Косовско-митровачком округу у 2010. години је износила 6,2, стопа наталитета 7,9, а стопа природног прираштаја је позитивна и износи 1,7.

2. Стационарне здравствене установе Косовско-митровачког округа

На основу Уредбе о плану мреже здравствених установа (Службени гласник РС бр. 42/06 и 112/09) стационарну здравствену заштиту на подручју Косовско-митровачког округа обезбеђује *Општа болница Косовска Митровица*, која функционише у саставу Здравственог центра Косовска Митровица. Болница обезбеђује стационарну и специјалистичко-консултативну здравствену заштиту за укупно становништво Округа и то из следећих грана и области: интерне медицине, пнеумофтизиологије, дерматовенерологије, инфектологије, неурологије, психијатрије, педијатрије, гинекологије и акушерстава, опште хирургије, урологије, оториноларингологије са максилофацијалном хирургијом, офталмологије и ортопедије са трауматологијом. У том смислу организована су одељења са одговарајућим бројем постеља. Укупан број кревета 2010. године је био 498. 5,2% кревета је било намењено интензивној, 6,4% полуинтензивној, а 88,4% општој нези. Такође, при болници постоје и функционишу службе: анестезија са реаниматологијом, физикална медицина и рехабилитација, дијализа, трансфузија крви, рендген дијагностика, лабораторија за

клиничко-биохемијска испитивања, клиничка патологија и медицинско снабдевање. Све службе поседују одговарајући простор и опрему.

3. Болничке постеље

Укупан број болничких постеља на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. године је износио 498 што представља обезбеђеност од 7,3 постеље на 1000 становника. Обезбеђеност постељама за акутна стања је 6,7 на 1000 становника, а обезбеђеност постељама за рехабилитацију је била 0,6 на 1000 становника Косовско-митровачког округа.

Посматрано по областима медицине, обезбеђеност у области интерне медицине је 2,9 на 1000 становника, у области педијатрије 0,4 на 1000 становника, у области гинекологије и акушерства 1,2 на 1000 становника, у области хирургије 2,3 на 1000 становника и у области рехабилитације 0,5 на 1000 становника Косовско-митровачког округа.

Удео болничких постеља по областима медицине у укупном броју постеља је следећи: интерна медицина – 40,0%, педијатрија – 5,2%, гинекологија и акушерство 15,9%, хирургија – 31,3% и рехабилитација 7,6%.

4. Кадрови

Као извор података о броју радника у стационарним здравственим установама на подручју Косовско-митровачког округа коришћени су Извештаји о реализацији планова рада за 2010.годину. Према постојећој методологији ови извештаји дају податке о броју уговорених и броју радника према нормативима предвиђеним Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе (Службени гласник РС бр. 43/06).

Укупан уговорени број радника у *Општој болници Косовска Митровица* је 1002. Од овог броја 632 (63,1%) су медицински, а 370 (36,9%) су немедицински радници. Од 632 медицинских радника, 119 су лекари, 4 фармацеути-биохемичари и 509 здравствени радници са вишом и средњом стручном спремом. Од 370 немедицинског радника, 78 су административни, а 292 технички радници. Од 119 лекара и 4 фармацеута-биохемичара, на одељењима ради 105 лекара, док остали раде у заједничким медицинским службама (анестезиологија – 8; рентген – 3; трансфузија – 3,

лабораторија – 2 и болничка апотека – 2). Од 509 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом, њих 411 раде на одељењима, а 98 у заједничким медицинским службама.

Упоредјујући уговорени број радника са бројем радника предвиђеним Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе (Службени гласник РС бр. 43/06), констатује се да на нивоу целе Опште болнице Косовска Митровица постоји изванредан мањак здравственог и вишак нездравственог кадра, али се, за сада, не може извршити детаљнија анализа кадровских ресурса због постојеће флукуације запослених и миграције становништва карактеристичне за овај Округ.

5. Рад и функционисање

Просечна дневна заузетост болничких постеља у 2010. години износила је 45% (табела 1.). Највећа је била у области рехабилитације - 74%, а најмања у области гинекологије и акушерства 25%.

Табела 1. Просечна дневна заузетост постеља (у %) по областима медицине у болници на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. год.

Област медицине	Просечна дневна заузетост (%)
интерна медицина	48%
педијатрија	46%
Гинекологија и акушерство	25%
хирургија	42%
рехабилитација	74%
Укупно	45%

Просечна дужина лежања (табела 2.) у Општој болници Косовска Митровица је 2010. године износила 9,1 и кретала се у распону од 5,4 у области педијатрије до 19,9 у области рехабилитације.

Табела 2. Просечна дужина лежања по областима медицине у болници на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. год.

Област медицине	Просечна дужина лежања
интерна медицина	8,8
педијатрија	5,4
Гинекол. и акуш.	7,2
хирургија	9,3
рехабилитација	19,9
Укупно	9,1

У табели 3. приказани су капацитети и коришћење болнице Косовска Митровица у 2010. години.

Табела 3. Капацитети и коришћење болнице Косовска Митровица у 2010. години

	Број			Просечна дужина лежања	Просечна заузетост постеља (%)
	постеља	исписаних болесника	дана лежања		
КОСОВСКО-МИТРОВАЧКИ ОКРУГ	498	9079	80285	8,8	44,2%
Општа болница Косовска Митровица	498	9079	80285	8,8	44,2%
Интерно	79	2579	17894	6,9	62,1%
Грудно	41	421	4688	11,1	31,3%
Дерматовенерологија	15	95	1367	14,4	25,0%
Инфективно	16	140	642	4,6	11,0%
Неуропсихијатрија	40	634	9077	14,3	62,2%
Дечје	26	811	4365	5,4	46,0%
Гинеколошко-акушерско	79	997	7153	7,2	24,8%
Хирургија	42	808	5562	6,2	36,3%
Урологија	20	415	4119	9,9	56,4%
ОРЛ	20	314	2509	8,0	34,4%
Максифацијална хирургија	9	143	2494	17,4	75,9%
Офталмологија	20	195	1865	9,6	25,5%
Ортопедија са трауматологијом	33	528	5774	10,9	47,9%
Општа рехабилитација	38	514	10218	19,9	73,7%
Нефрологија	8	126	1413	11,2	48,4%
Анестезиологија	12	359	1145	3,2	26,1%

Број исписаних пацијената по специјалисти у болници Косовска Митровица у 2010. године износио је 119 (табела 4.). Највеће извршење је било у области интерне медицине (368), а најмање у области инфективних болести и дерматовенерологије (47).

Табела 4. Испуњење препоручених мера извршења за докторе медицине специјалисте у болници Косовска Митровица у 2010. години

	Број		Број пацијената по специјалисти		
	Специјалиста	Пацијената	Број	По Правилнику	Разлика
КОСОВСКО-МИТРОВАЧКИ ОКРУГ	58	6882	119	/	/
Општа болница Косовска Митровица	58	6882	119	/	/
Интерно	7	2579	368	160	208
Дерматовенерологија	2	95	47	200	-153
Инфективно	3	140	47	160	-113
Дечје	10	811	81	200	-119
Гинеколошко-акушерско	11	997	91	240	-149
Хирургија	9	808	90	200	-110
Урологија	3	415	138	200	-62
ОРЛ	3	314	105	240	-135
Офталмологија	4	195	49	240	-191
Ортопедија са трауматологијом	6	528	88	120	-32

Рад лекара специјалиста у секундарној здравственој заштити се састоји од рада са лежећим пацијентима и поликлиничког, специјалистичко-консултативног рада. Удео ових компоненти у укупном раду специјалиста у секундарној здравственој заштити је различит од области до области.

Табела 5. Испуњење мера извршења за докторе медицине специјалисте у поликлиничкој делатности специјалисте у болници Косовска Митровица у 2010. години

	Број специјалиста	Број специјалистичких прегледа			Број специјалистичких прегледа по специјалисти		
		Укупно	Амбуланта	Стационар	Број	По Правилнику	Разлика
КОСОВСКО-МИТРОВАЧКИ ОКРУГ		109349	103812	5537	1885	/	/
Општа болница Косовска Митровица		109349	103812	5537	1885	/	/
Интерно	7	15750	14256	1494	2250	1200	1050
Дерматовенерологија	2	7873	7700	173	3937	1200	2737
Инфективно	3	2501	2412	89	834	1200	-366
Дечје	10	4317	3908	409	432	800	-368
Гинеколошко-акушерско	11	4518	4370	148	411	1200	-789
Хирургија	9	24792	24104	688	2755	1600	1155
Урологија	3	5142	4936	206	1714	1600	114
ОРЛ	3	13945	13564	381	4648	1600	3048
Офталмологија	4	10897	10489	408	2724	1600	1124
Ортопедија са трауматологијом	6	9081	8298	783	1514	2000	-487

У табелама 4. и 5. су приказане мере извршења за лекаре специјалисте у секундарној здравственој заштити. Упоредјујући мере извршења за рад са лежећим пацијентима и мере извршења у поликлиничкој делатности уочава се да у највећем броју служби постоји мања реализација у раду са лежећим пацијентима, али је она праћена далеко већом реализацијом у поликлиничкој делатности. Такав је случај са службама дерматовенерологије, хирургије, офталмологије, ОРЛ и урологије. Извршење преко норматива датим Правилником и у стационарном и у поликлиничком раду присутан је у служби интерне медицине, док се подбачај извршења уочава у службама инфектологије, педијатрије, гинекологије и акушерства и ортопедије са трауматологијом.

У табели 6. приказан је оперативни рад у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години.

Табела 6. Број операционих сала, операција и просечан број операција по хирургу у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Служба	Број			
	Лекара специјалиста	Операција	Операција по специјалисти	Операционих сала
Хирургија	9	768	85	2
Ортопедија са трауматологијом	6	205	34	1
Урологија	3	357	119	1
Оториноларингологија	3	161	54	1
Офталмологија	4	253	63	2
Гинекологија и акушерство	11	687	62	2
Максилофацијална хирургија	2	133	67	1
УКУПНО	38	2363	67	10

Просечан број операција по хирургу у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години је износио 67 операција и највећи је био у служби урологије.

Анализирајући структуру хоспитализација према врсти неге (табела 7.) у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години види се да је удео интензивне неге 2,36% .

Табела 7. Структура б.о. дана према врсти неге у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Врста неге	Број б.о. дана	Процент
Интензивна	1891	2,36%
Полуинтензивна	2404	2,99%
Општа	75990	94,65%
Укупно	80285	100,00%

У табели 8. приказан је рад службе за дијализу Опште болнице Косовска Митровица у 2010. години.

Табела 8. Број дијализа по врстама у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Врста дијализе		Број апарата	Број лица на дијализи	Број дијализа
Хемодијализа	Бикарбонатна	/	/	/
	Ацетатна	10	32	4575
	Хемодијафилтрација	/	/	/
	УКУПНО	10	32	4575
Перитонеална	Интермитентна перитонеумска	/	/	/
	Континуирана амбулантна	0	2	8
	Компликована	/	/	/
	Аутоматска перитонеумска	/	/	/
	УКУПНО	0	2	8
СВЕГА		10	34	4583

Биохемијска лабораторија Здравственог центра Косовска Митровица обавља лабораторијску дијагностику за потребе Опште болнице Косовска Митровица, Дома здравља Косовска Митровица као и део анализа за потребе осталог становништва Косовско-митровачког округа. У току 2010. године урађено је 65785 хематолошких, 177468 биохемијских и 108266 анализа урина, што укупно износи 351519 анализа (табела 9.).

Табела 9. Број лабораторијских анализа у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Врста анализе	Број анализа	
	Амбуланта	Стационар
Хематолошке анализе	27848	37937
Биохемијске	56524	120944
Анализе урина	57102	51164
Укупно	141474	210045

6. Коришћење болнице

Стопа хоспитализације на подручју Косовско-митровачког округа је у 2010. години износила 119 на 1000 становника. Број дана хоспитализације је 2010. године износио 975 на 1000 становника.

Најчешћи исход лечења (табела 10.) у болницама за акутна стања на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. години је побољшање здравственог стања. Оно учествује са 54,4% у укупном броју. На другом месту је излечење са 41,0% . Овај исход се у највећој мери односи на стања везана за трудноћу и порођај. Број пацијената упућених на виши ниво је мали и износи 0,9% у 2010. години. Подаци из табеле омогућавају израчунавање једног показатеља квалитета рада, а то је стопа обдукције умрлих пацијената. Она је изузетно ниска и 2010. је била 1,4%.

Табела 10. Број и структура хоспитализација према исходу лечења лечених у Општој болници Косовска Митровица у 2009. и 2010. год.

Исход лечења	Број		Процент		
	2009	2010	2009	2010	
Излечен	1354	3351	16,4%	41,0%	
Побољшано	6389	4448	77,6%	54,4%	
Непромењено	190	131	2,3%	1,6%	
Погоршано	22	22	0,30%	0,3%	
Премештен	на друго одељење	75	35	0,9%	0,4%
	у другу организацију	79	73	1%	0,9%
Умро	обдукован	9	7	0,1%	0,1%
	није обдукован	113	114	1,4%	1,4%
Укупно	8231	8181	100,00%	100,00%	

Табела 11. Болнички морталитет (у %) по областима медицине у Општој болници Косовска Митровица у периоду од 2005-2010. године

Област медицине	Година					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
интерна медицина	5,51	5,99	3,61	3,84	3,97	4,52
педијатрија	0,14	0,13	0,13	0,12	0	0,25
гинекол. и акушерство	0	0	0,09	0	0	0,1
хирургија	3,70	3,80	2,96	2,57	3,71	1,7
рехабилитација	0,34	0,17	0,71	0,28	0,12	0
Укупно	3,0	3,12	2,11	2,04	2,29	2,52

Анализом података о болничком морталитету на подручју Косовско-митровачког округа (табела 11.) у периоду 2005.-2010. године уочен је раст стопе болничког морталитета почев од 2007. године. Посматрајући по областима, морталитет је највећи у области интерне медицине (4,52%).

Посматрано по службама у 2010. години (табела 12.) највећи проценат умрлих је на неуропсихијатрији (7,56%), што је и логично јер се у овој служби збрињавају пацијенти са болестима крвних судова мозга, које представљају водећи узрок смрти како у болницама, тако и у општој популацији. На другом месту је одељење нефрологије са 6,35%. На трећем је интерно одељење са 4,09%. На овом одељењу се, између осталих, збрињавају и пацијенти оболели од осталих болести срца и крвних судова, које такође заузимају врло високо место на листи узрока смрти у болницама и општој популацији.

Табела 12. Болнички морталитет на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. години

	Број		Процент умрлих
	исписаних болесника	умрлих болесника	
Општа болница Косовска Митровица	9390	237	2,52
Интерно	2567	105	4,09
Грудно	342	7	2,05
Дерматологија	127	2	1,57
Инфективно	148	0	0,00
Неуропсихијатрија	899	68	7,56
Нефрологија	141	9	6,38
Дечје	809	2	0,25
Гинекологија	350	1	0,29
Акушерство	690	0	0
Хирургија са онкологијом	898	33	3,67
Урологија	414	0	0
ОРЛ	311	2	0,64
Максифацијална хирургија	150	0	0
Офталмологија	197	0	0
Ортопедија са трауматологијом	556	8	1,44
Општа рехабилитација	791	0	0,00

Табела 13. Структура хоспитализација према групама болести у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Група	Морбидитетна листа (МКБ - X)	Шифра	Број епизода	0,0
I	Заразне и паразитарне болести	A00-B99	311	3,8
II	Тумори	C00-D48	301	3,7
III	Болести крви и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета	D50-D89	108	1,3
IV	Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	E00-E90	407	5,0
V	Душевни поремећаји и поремећаји понашања	F00-F99	210	2,6
VI	Болести нервног система	G00-G99	290	3,5
VII	Болести ока и припојака ока	H00-H59	188	2,3
VIII	Болести ува и болести мастоидног наставка	H60-H95	85	1,0
IX	Болести система крвотока	I00-I99	1451	17,7
X	Болести система за дисање	J00-J99	1020	12,5
XI	Болести система за варење	K00-K93	654	8,0
XII	Болести коже и поткожног ткива	L00-L99	153	1,9
XIII	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	M00-M99	503	6,1
XIV	Болести мокраћно-полног система	N00-N99	589	7,2

XV	Трудноћа, рађање и бабиње	O00-O99	839	10,3
XVI	Стања у порођајном периоду	P00-P96	7	0,1
XVII	Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности	Q00-Q99	32	0,4
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	R00-R99	277	3,4
XIX	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	S00-T98	635	7,8
XXI	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	Z00-Z99	121	1,5
I-XXI	УКУПНО	A00-T98, Z00-Z99	8181	100,0

У 2010. години на првом месту по броју хоспитализација су болести система крвотока. Болести система за дисање су 2010. биле на другом месту, а на трећем месту су трудноћа, рађање и бабиње. На четвртном месту су болести система за варење, а на петом су повреде, тровања и последице деловања спољних фактора. На шестом месту су болести мокраћно-полног система. На седмом месту болести мишићно-коштаног система и везивног ткива. Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма су на осмом, заразне и паразитарне болести на деветом, а тумори су на десетом месту у 2010. години.

Табела 14. Пет најчешћих узрока хоспитализације мушкараца у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Редни број	Број на листи	Морбидитетна листа (МКБ-10)	Шифра	Болничке епизоде	
				Број	Процент
0	1	2	3	4	5
1	145	Артеријска хипертензија	I10	186	4,8
2	104	Шећерна болест	E10-E14	151	3,9
3	152	Друге болести срца	I27-I43, I51, I52	151	3,9
4	175	Опструктивне болести плућа	J40-J44	149	3,8
5	281	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	S00-S01, S04, S09-S11..	130	3,4

Табела 15. Пет најчешћих узрока хоспитализације жена у Општој болници Косовска Митровица у 2010. години

Редни број	Број на листи	Морбидитетна листа (МКБ-10)	Шифра	Болничке епизоде	
				Број	Процент
0	1	2	3	4	5
1	243	Спонтани порођај	O80	438	10,1
2	242	Друге компликације трудноће и порођаја	O20-O29...O81-O84	314	7,3
3	145	Артеријска хипертензија	I10	244	5,7
4	104	Шећерна болест	E10-E14	236	5,5
5	152	Друге болести срца	I27-I43, I51, I52	160	3,7

Аналізу припремили:
 др Бисерка Вучинић
 др Живорад Радојковић

ДИРЕКТОР
 др Бојан Илић

ЗАКЉУЧЦИ

1. Обезбеђеност становништва Косовско-митровачког округа болничким постељама у 2010. године је била већа у односу на Србију.
2. Стопа хоспитализације на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. години износила је 119 на 1000 становника и виша је у односу на Србију.
3. Просечна дужина лечења на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. години износила је 8,8, и краћа је у односу на 2008. и 2009. годину. Просечна дневна заузетост је мала и далеко је испод препоручених вредности.
4. Стопа болничког морталитета је доста нижа у односу на Србију.
5. Пет најчешћих дијагностичких група, по броју хоспитализација, у болницама за краткотрајну хоспитализацију на подручју Косовско-митровачког округа у 2010. години су: болести система крвотока, болести система за дисање, трудноћа, рађање и бабиње, болести система за варење и повреде, тровања и последице деловања

спољних фактора. Пет најчешћих узрока хоспитализације мушкараца су: артеријска хипертензија, шећерна болест, друге болести срца, опструктивне болести плућа и друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде. Пет најчешћих узрока хоспитализације жена су: спонтани порођај, друге компликације трудноће и порођаја, артеријска хипертензија, шећерна болест; и друге болести срца.

6. Посебно треба напоменути изразито повећан удео поликлинничког, специјалистичко-консултативног рада у укупном раду специјалиста у секундарној здравственој заштити.

ПРЕДЛОГ МЕРА

- Развијати ефикасан болнички информациони систем који ће, коришћењем савремених технологија, обезбедити квалитетне податке за оцену функционисања стационарне здравствене заштите.

- Континуираном едукацијом радника побољшати квалитет рада на прикупљању, евидентирању, обради података и извештавању о болничком лечењу.

- Окружни Завод за јавно здравље и болница на Округу треба да имају такву комуникацију и сарадњу која ће болницама обезбедити благовремене повратне информације и које ће утицати на побољшање квалитета рада и омогућити поређење са другим установама.

- Подстаћи активности на изради критеријума за пријем на болничко лечење, за дужину болничког третмана и за дијагностичку обраду и третман као неопходних инструмената за унапређење квалитета болничке заштите.

- Много већу пажњу посветити изучавању микроорганизације здравствених установа и откривању сметњи за већу ефикасност коришћења медицинских радника и физичких ресурса. Завод за јавно здравље у томе може бити од велике и значајне

користи.

- Скраћивати дужину хоспитализације, време дијагностике, преоперативне припреме и сл. уз побољшање стандарда смештаја, неге и исхране болесника.
- Побољшати координацију активности болница и примарне здравствене заштите.
- Институисати и развијати: дневне болнице; специјализоване, диспанзерско-саветовалишне јединице за одређене групације хроничних болесника; службу за здравствено-васпитни рад у болницама и сл.
- Иницирати и развијати адекватне супституције болничком лечењу као што су: кућна нега и лечење, установе за продужени третман болесника или установе за дуготрајну хоспитализацију пацијената, засноване на процени здравственог стања и здравствених потреба становника Косовско-митровачког округа.

Аналізу припремили:
др Бисерка Вучинић
др Живорад Радојковић

ДИРЕКТОР
др Бојан Илић